

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשפ"א 2021

שם הקורס: מוטיבציה ורגש בכיתה ובבית הספר

מס' קורס: _____

שם המרצה: מוטי בניטה

שעות קבלה: לפי תיאום מראש בבנין 72 חדר 158

יעדי ההוראה:

למה תלמידים לומדים? למה תלמידים מסוימים לא רוצים ללמוד? מה המטרות שתלמידים מציבים לעצמם בלמידה? מה מניע את ההתנהגות ומה ומכיון אותה? מה ההבדל בין עוצמה של הנעה לאיכות שלה? כיצד בתי ספר ומורים עשויים לתמוך במוטיבציה של תלמידים, ומדוע לעתים קרובות הם מסכלים אותה? מהו תפקידם של רגשות בתהליך הלמידה? כיצד תלמידים ומורים יכולים לווסת את רגשותיהם? במהלך הקורס ננסה לענות על שאלות אלה. על מנת לעשות זאת, נדון בגישות תיאורטיות שונות העוסקות במוטיבציה ורגש בכיתה ובבית הספר, וננסה ליישם אותן.

יעדי ההוראה:

בסוף הקורס הסטודנטים יוכלו ל:

1. לנתח את התנהגותם של ילדים בבית הספר על פי תיאוריות המוטיבציה הדומיננטיות.
2. לגבש לעצמם מערכת ערכים סדורה בנוגע לאופן שבו יש לטפח מוטיבציה בבית הספר.
3. לעסוק ברפלקציה עצמית ולהכיר את המוטיבציה שלהם ללמידה.
4. לעמת את מודל הלמידה הקיים בבית הספר ובאוניברסיטה עם תיאוריות מוטיבציה עכשוויות.

1. מבוא - מהי מוטיבציה?
2. תיאוריות ייחוס (קריאה : פרק 2)
3. גישת המסוגלות העצמית (קריאה : פרק 3)
4. גישת הציפייה-ערך (קריאה : פרק 4)
5. תיאוריית מטרות ההישג (קריאה : פרק 5)
6. תיאוריית ההכוונה העצמית (קריאה : פרק 6)
7. רגשות וויסות רגשות בלמידה (קריאה : פרק 7)
8. מעורבות בלמידה (קריאה : פרק 8)
9. למידה מווסתת-עצמי (קריאה : פרק 9)
10. סקרנות ועניין (קריאה : פרק 10)
11. הפרספקטיבה המצבית על מוטיבציה – גישה רגישת תרבות (קריאה : פרק 14)
12. יחסי מורים-תלמידים (קריאה : פרק 11)
13. סביבות למידה ומוטיבציה (קריאה : פרק 12)
14. מוטיבציה של מורים (קריאה : פרק 17)

זהו קורס מבוא לתיאוריות מוטיבציה בחינוך. כיאה לשמו, הוא יתנהל בצורה שמטרתה לייצר מעורבות פעילה של סטודנטים, ולטפח סקרנות ועניין. לפיכך, חלק ניכר מהקורס לא יתנהל בצורה של הרצאות פרונטליות, אלא באמצעות מתודות של למידה פעילה, ובפרט בלמידה מבוססת בעיה (PBL), ובמתודות רפלקטיביות.

משימות PBL (60% מהציון): במהלך השנה יהיו שתי משימות PBL עליהן ייתן ציון. מטרתן של משימות אלה היא לתרגל את הידע התיאורטי שאתם רוכשים בקורס על מקרים אמיתיים. המשימות יתקיימו בקבוצות של 4 סטודנטים. המשימות יכללו תיאור מקרה ודיון משותף בו, המבוסס על המודלים התיאורטיים שנלמדו בקורס. אתם תקבלו את התיאור המקרה מראש. לאחר המשימה, כל סטודנט יידרש להגיש דו"ח המסכם את מסקנותיו מתהליך ה-PBL. ציון המשימה בסמסטר א' יהיה 20% מהציון הסופי. ציון המשימה בסמסטר ב' יהיה 40% מהציון הסופי (כיוון שמשימה זו תכלול גם את החומר של סמסטר א'). הקבוצה תקבל ציון כללי על איכות הדיון (50% מציון משימת ה-PBL), וכל סטודנט יקבל ציון המתייחס לדו"ח המסכם שהגיש (50% מציון משימת ה-PBL). ההתייחסות בציון תהיה בעיקר לשימוש הנכון במודלים התיאורטיים והיישום שלהם על המקרה האמור.

עבודה מסכמת (40% מהציון): העבודה תכלול שני חלקים. בחלק הראשון תתבקשו לעמת את חומר הקורס עם תכנים מהמדיה הפופולרית. בחלק השני תתבקשו לכתוב דו"ח רפלקטיבי על התובנות שלכם מהקורס. בדו"ח זה תתבקשו להתייחס לחומר הקורס.

*פורום הקורס: על מנת לעודד למידה פעילה, יפתח במודל פורום לקורס (דרך ment). אני אעלה מדי פעם שאלות לפורום, ואתם תתבקשו לענות. סטודנטים גם יוכלו להעלות את שאלותיהם. שאלות אלה יכולות על כל נושא. המטרה היא לעורר דיון פורה בסוגיות הקשורות לקורס. ניתן גם להיעזר בפורום לצורך הבהרת דברים לא ברורים מחומר הקריאה.

נוכחות

הנוכחות בקורס היא חובה. ניתן להיעדר משני שיעורים לכל היותר בכל סמסטר. היעדרות של יותר משני שיעורים תגרור הפחתה בציון (2 נקודות לכל היעדרות).

כללי התנהגות בשיעור

- א) הפעילו בבקשה מצלמות כדי שאוכל לראות אתכם תוך כדי הדיון. התחשבו ברגשותיהם של הדוברים (מרצה וסטודנטים) שנאלצים לשוחח עם מסכים שחורים. ברור לי שלפעמים לא כדאי להפעיל מצלמה בשל נסיבות חריגות (או היעדר מצלמה).
 - ב) השתתפו בדיונים. הם הרבה יותר מעניינים ומלמדים כשאתם נוטלים בהם חלק פעיל.
 - ג) אם וכאשר תרצו לדבר הרימו יד (באמצעות הפקודה "raise hand" במסך "Participants").
 - ד) השתיקו את המיקרופונים כשאתם לא מדברים.
 - ה) אפשר גם לכתוב הודעות בצ'אט, אבל קחו בחשבון שקשה למרצה (בקורס הזה לפחות) לעקוב אחרי הצ'אט תוך כדי השיעור.
- 1) כווננו אותי כיצד להתאים את ההוראה בזום (ובכלל) לצורכיכם. קשה לי לקרוא אתכם ולדעת מה יעזור לכם (במיוחד אם המיקרופון מושקת והמצלמה כבויה...).

השתתפות בשיעור

השתתפות הסטודנטים היא חיונית ליצירת אווירת למידה פוריה. מצופה מכל הסטודנטים להשתתף בדיונים בשיעור על בסיס קבוע. ההשתתפות צריכה לשקף הבנה של חומר הקריאה. איכות ההשתתפות קובעת – לא מידת ההשתלטות על הדיון. מהי ההשתתפות איכותית? ההשתתפות שקשובה למהלך הדיון, מגיבה לנקודות שהועלו ומקדמת את הדיון על-ידי הוספת רעיונות, ראיות ו/או נקודות מבט חדשים. מוערכות במיוחד הערות שמעוררות שאלות, שחותרות תחת הדעה הרווחת בכיתה (לרבות אילו המותחות ביקורת על דעתו של המרצה) תוך התבססות על חומרי הקריאה ועל מקורות אחרים של ראיות מחקריות. רצוי להימנע מהערות שנפתחות באמירה כגון "לא הספקתי לעיין במאמר, אולם...".

Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). *Handbook of Motivation at School*. Routledge.

- הקריאה תתבסס על הפרקים השונים מהספר הנ"ל. בנוסף, במהלך השנה נקרא מאמרים ספציפיים העוסקים בתחומים השונים. הספר נמצא במודל.
- הקריאה היא חובה, בפרט לקראת משימות ה-PBL, בהן תבחן מידת ההבנה שלכם את המודלים התיאורטיים וההעמקה שלכם בהם.
- שני הספרים הבאים הם ספרי תיאורי מקרה שישמשו אותנו למשימות ה-PBL ובחלקים שונים במהלך השנה. הספרים נמצאים בפורמט דיגיטלי באתר הספרייה.

Willems, P. P. (2017). *Case studies in educational psychology: Elementary school grades*. Rowman & Littlefield.

Gonzalez-DeHass, A. R. (2017). *Teaching challenges in secondary schools: Cases in educational psychology*. Rowman & Littlefield Publishers.